

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Participatieplan project Net op zee IJmuiden Ver Alpha

Fase: publicatie Integrale effectenanalyse t/m keuze voorkeursalternatief

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Geactualiseerd participatieplan	3
1.2	Wat staat er in dit plan?.....	3
1.3	Onze contactgegevens	3
2	Project Net op zee IJmuiden Ver Alpha	4
2.1	Wat houdt het project in?.....	4
2.2	Waarom is dit project nodig?	5
3	Fase van het project	5
3.1	Periode	5
3.2	Integrale Effectenanalyse en Milieueffectrapport ter inzage.....	5
3.3	Keuze voorkeursalternatief	6
3.3	Doorkijk na keuze VKA.....	6
4	Participatie.....	6
4.1	Inleiding	6
4.2	Vroegtijdige participatie van groot belang	6
4.3	Participatie in tijden van corona	7
4.4	Participatieactiviteiten in de komende periode.....	7
4.4.1	De IEA lezen en een reactie indienen	7
4.4.2	Informatie over project en procedure	9
4.4.3	Participatie tot en met de VKA-keuze	10
4.4.4	Planning	12
4.5	Uw reactie op dit participatieplan is van harte welkom	13
	Bijlage 1: Participatieverslag.....	14
	Bijlage 2: Detailkaarten	26

1 Inleiding

1.1 Geactualiseerd participatieplan

Dit is het geactualiseerde participatieplan van het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha¹. In dit plan leest u hoe het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT u informeren over en betrekken bij het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha.

TenneT en EZK werken nauw samen aan dit project en het bijbehorende participatieproces. TenneT is de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet en legt een nieuwe hoogspanningsverbinding aan tussen windenergiegebied IJmuiden Ver op de Noordzee en het vasteland. De minister van EZK bepaalt in overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) na uitgebreide consultatie van onder andere lokale overheden, belangenorganisaties, bedrijven en alle andere betrokkenen waar het tracé van het net op zee mag komen en waar het net op zee aansluit op het hoogspanningsnet op land.

1.2 Wat staat er in dit plan?

Dit plan gaat over de participatie in de periode van juni 2020 tot en met november 2020. Deze periode begint met de publicatie van de Integrale effectenanalyse (IEA) en het milieueffectrapport (MER fase 1) en loopt door tot en met de keuze van het voorkeursalternatief (VKA) door de minister van Economische Zaken en Klimaat.

In paragraaf 2 lichten we het project kort toe en in paragraaf 3 staat een beschrijving van de komende fase. Vervolgens beschrijven we in paragraaf 4 de participatie- en communicatieactiviteiten in de komende periode. We kijken echter niet alleen vooruit, maar blikken ook terug: bijlage 1 bevat een verslag van de participatieactiviteiten van de afgelopen periode (september 2019 t/m mei 2020).

Na het lezen van het participatieplan bent u op de hoogte van de huidige stand van het project en de procedure. U weet o.a. hoe we de omgeving bij het project betrekken, hoe u kunt reageren op de IEA, waar u informatie kunt vinden en wat de volgende stappen in het proces zijn.

We delen dit plan met u zodat u weet wat u van ons op het gebied van participatie kunt verwachten. Uw suggesties en opmerkingen zijn van harte welkom! Zo kunnen we nog beter inspelen op uw behoeften aan informatie en contact bij het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha.

1.3 Onze contactgegevens

Heeft u een vraag, een suggestie of informatie die u met ons wilt delen? Wilt u meer weten over het project? Bent u nog niet bij het project betrokken en wilt u dat in het vervolg wel zijn? Wij horen het graag en staan u met plezier te woord.

Voor informatie over de inhoud en participatie van het project:

- TenneT
- 0800 – 83 66 388
- ijmuidenveralpha@netopzee.eu
- www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha
- Omgevingsmanager: Johanna Breuning, johanna.breuning@tennet.eu, (06) 126 44 988

Voor informatie over de procedure, documenten en participatie van het project:

- Bureau Energieprojecten van het ministerie van EZK
- 070 - 379 89 79
- www.bureau-energieprojecten.nl
- Projectleider EZK: Sanne van Santen, s.j.m.vansanten@minezk.nl, (070) 379 74 39

Figuur 1: contactgegevens

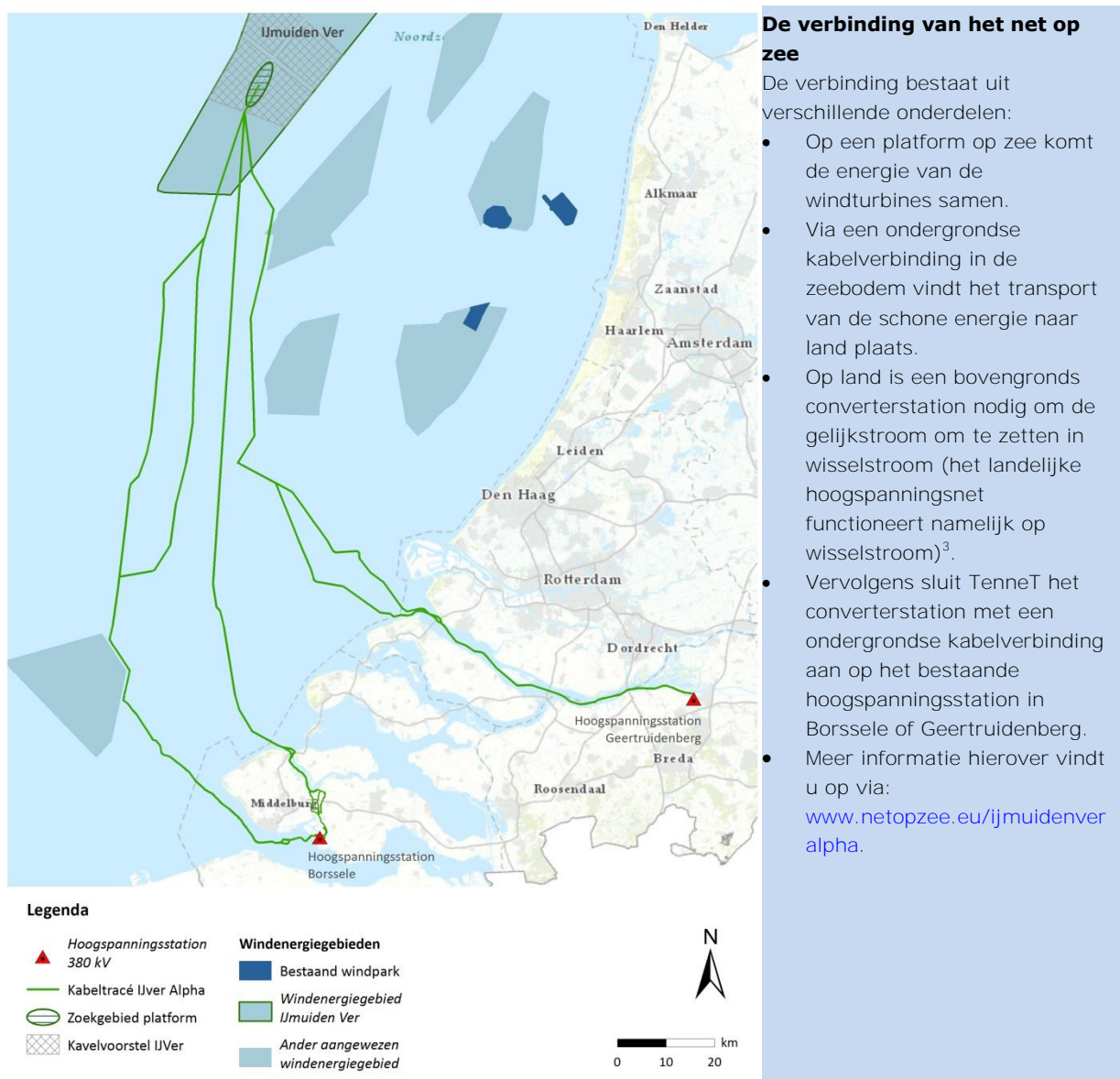
¹ We actualiseren het participatieplan minstens eens per projectfase zodat het zo goed mogelijk aansluit op de betreffende fase. Daarnaast passen we het plan aan o.b.v. reacties op het participatieplan, het contact met de omgeving, ontwikkelingen in het project, voortschrijdend inzicht en evaluatie van de voorgaande periode. De vorige twee versies van het participatieplan vindt u op de website van Bureau Energieprojecten: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/hoogspanning/net-op-zee-ijmuiden-ver-alpha>

2 Project Net op zee IJmuiden Ver Alpha

2.1 Wat houdt het project in?

In het windenergiegebied IJmuiden Ver op de Noordzee worden windparken met een totaal vermogen van 4 Gigawatt gebouwd. Voor het transporteren van deze schone energie naar land zijn twee ondergrondse hoogspanningsverbindingen nodig. Eén van deze twee verbindingen is het Net op zee IJmuiden Ver Alpha (de andere verbinding is het Net op zee IJmuiden Ver Beta²).

Het bestaande hoogspanningsstation bij Borssele en het bestaande hoogspanningsstation bij Geertruidenberg zijn de mogelijke locaties om de verbinding van het net op zee IJmuiden Ver Alpha aan te sluiten op het hoogspanningsnet op land. Voor deze verbinding zijn op dit moment nog verschillende routes (tracéalternatieven genaamd) in beeld. Naar Borssele is er een route door de Westerschelde en een route via het Veerse Meer. De route naar Geertruidenberg loopt vanaf de Noordzee via het Haringvliet, Hollands Diep en Amer. Deze verschillende routes zijn te zien op figuur 2. Zie ook bijlage 2 voor detailkaarten.

Figuur 2: tracéalternatieven Net op zee IJmuiden Ver Alpha

² Het project Net op zee IJmuiden Ver Beta doorloopt een eigen procedure en heeft een eigen participatieplan. Meer informatie: www.netopzee.eu/ijmuidenverbeta

³ Uitleg over wissel- en gelijkstroom vindt u in de Position Paper Gelijkstroom en wisselstroom die te downloaden is via www.tenneT.eu/nl/bedrijf/publicaties/position-papers/

2.2 Waarom is dit project nodig?

Door het gebruik van olie, aardgas en kolen warmt de aarde op en verandert ons klimaat. Om dit tegen te gaan, stapt Nederland over op schone energie uit wind, zon en aardwarmte. In de Routekaart Windenergie op zee 2030 heeft het kabinet vastgelegd dat in 2030 voor ruim 11 Gigawatt (GW) aan windparken op zee is gebouwd en op land is aangesloten. Dit is 40% van het huidige elektriciteitsverbruik in Nederland. Het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha maakt hier deel van uit.

Er is een introductiefilm gemaakt over het project Net op zee IJmuiden ver Alpha:

<https://www.youtube.com/watch?v=uTGJ3ftX1jQ&feature=youtu.be>

3 Fase van het project

3.1 Periode

Dit participatieplan beslaat de periode van juni tot en met november 2020. Deze periode start met de publicatie van de IEA en loopt door tot en met de keuze van het VKA. Hier leest u onderstaand meer over, maar bekijkt u voor een duidelijke uitleg vooral ook de animatie over de procedure op de projectwebsite (<https://www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha/>).

Deze periode volgt op de vorige fase van september 2019 t/m mei 2020 waarin de effecten van de verschillende tracéalternatieven (routes) voor de nieuwe hoogspanningsverbinding en locaties voor het converterstation zijn onderzocht. De scope van het onderzoek, oftewel welke tracéalternatieven en locaties voor een converterstation worden onderzocht en waar in het onderzoek aandacht aan wordt besteed, is beschreven in de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)⁴. Hoe de omgeving hierbij is betrokken, is terug te lezen in het vorige participatieplan. Elke stap in het proces wordt zowel ambtelijk als bestuurlijk besproken in een regio-overleg met alle betrokken overheden.

3.2 Integrale Effectenanalyse en Milieueffectrapport ter inzage

We hebben meerdere tracéalternatieven voor het Net op zee IJmuiden Ver Alpha onderzocht. Voor elk tracéalternatief en voor elke locatie voor een converterstation zijn de meeste onderscheidende en belangrijkste effecten en aandachtspunten op een rij gezet aan de hand van deze vijf thema's: milieu, omgeving, techniek, kosten en toekomstvastheid (zie onderstaande figuur 3 en figuur 5 op pagina 9).

Milieu	Effecten op onder meer milieu, natuur en leefomgeving; gebaseerd op het MER fase 1 (dat een bijlage bij de IEA is).
Omgeving	Belangrijkste aandachtspunten die door de omgeving zijn genoemd.
Techniek	Technische haalbaarheid, uitdagingen en aandachtspunten.
Kosten	Inzicht in kosten en risico's.
Toekomstvastheid	Raakvlakken met andere, ruimtelijke ontwikkelingen in de regio; vraag- en aanbod van elektriciteit; invloed ontwikkelingen van duurzame energie.

Figuur 3: de vijf thema's van de IEA

Het onderzoek is afgerond. De onderzoeksresultaten staan in de IEA (met het MER fase 1 in de bijlage). De IEA en het MER fase 1 zijn vanaf 12 juni 2020 voor iedereen in te zien. Gedurende vier weken is het mogelijk om hierop te reageren. We gaan hier in paragraaf 4.4.1 verder op in. Met

⁴ De NRD is te vinden op <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/hoogspanning/net-op-zee-ijmuiden-ver-alpha>

behulp van de IEA is het mogelijk om de verschillende alternatieven goed met elkaar te vergelijken.

3.3 Keuze voorkeursalternatief

Naar verwachting kiest de minister van EZK in november 2020 in overleg met het ministerie van BZK welk tracéalternatief en welke locatie voor het converterstation de voorkeur heeft. Dit is het voorkeursalternatief (VKA). Hij maakt hiervoor een keuze uit de onderzochte tracéalternatieven door deze met elkaar te vergelijken aan de hand van onderzoeksresultaten in de IEA. Ook zal hij zijn afweging mede baseren op de reacties op de IEA vanuit de omgeving (waaronder een reactie van RWS), het advies van de lokale en regionale overheden en het advies van de commissie m.e.r. op het MER fase 1. Zie paragraaf 4.4.3.

3.3 Doorkijk na keuze VKA

Nadat het VKA is gepubliceerd in november 2020 start MER fase 2. In deze fase wordt het VKA in detail uitgewerkt, waarna vergunningen kunnen worden aangevraagd en ontwerpbesluiten worden opgesteld. Hoe het participatieproces er in die fase uit gaat zien en welke omgevingspartijen hierbij betrokken worden, hangt mede af van welk VKA gekozen wordt. In januari 2021 publiceren we een geactualiseerd participatieplan, waarin de participatie specifiek voor deze fase staat beschreven.

4 Participatie

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zetten we net zoals in de vorige versies van het participatieplan nog eens kort uiteen waarom we de omgeving nauw bij het project betrekken (zie paragraaf 4.2). Vervolgens gaan we in op de bijzondere omstandigheden van participatie in tijden van corona en wat dit voor de participatie betekent (4.3). De rest van het hoofdstuk staat volledig in het teken van hoe we u in de komende tijd informeren en bij het project betrekken, waarbij we beginnen met de publicatie van de IEA en de participatie hierbij. Uw opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom.

4.2 Vroegtijdige participatie van groot belang

Het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha is belangrijk voor de verduurzaming van Nederland, maar ook ingrijpend omdat het project belangen van betrokkenen in de omgeving raakt. EZK en TenneT vinden vroegtijdige participatie daarom belangrijk. Ook weten we uit eerdere projecten dat intensieve samenwerking met de omgeving veel waardevolle informatie oplevert en het mogelijk maakt om rekening te houden met belangen en wensen. Onze ervaring is dat dit tot een betere ruimtelijke inpassing van het net op zee leidt. Ook kunnen er tijdens het participatieproces meekoppelkansen (meerwaarde of 'win/win'-situaties) in beeld komen die we mogelijk kunnen benutten. Participatie is ook een belangrijke pijler onder de nieuwe Omgevingswet. Deze wet is nog niet van kracht, maar vooruitlopend daarop wordt in dit project voor participatie gewerkt in de geest van deze Omgevingswet.

Daarnaast hechten we veel waarde aan transparantie over belangen, taken, verantwoordelijkheden en het besluitvormingsproces. Dit is in ieders belang. We informeren de omgeving daarom tijdig over de procedures en bieden iedereen de gelegenheid te reageren. Dit alles om een weloverwogen keuze en besluit door de minister mogelijk te maken.

Bij de participatie van dit project hanteren TenneT en het ministerie van EZK de onderstaande uitgangspunten⁵. Als u vindt, dat we ons hier niet of onvoldoende aan houden, dan horen we dat graag.

---

⁵ Zie de eerste versie van het participatieplan (periode maart – augustus 2019) voor een toelichting: <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/03/Voornemen%20en%20participatieplan%20IJV%20Alpha%20def.pdf>

1. We kennen de belangen en weten wat er speelt.
2. We streven naar een oplossing met waarde voor alle partijen.
3. We nemen partijen mee in te maken keuzes en we zijn transparant over afwegingen.
4. We presenteren een helder verhaal met een duidelijke rol en verantwoordelijkheid.
5. We leveren maatwerk per project.

Figuur 4: uitgangspunten voor participatie

We nodigen u van harte uit mee te denken, specifieke kennis in te brengen, te reageren op de IEA en vragen te stellen als de procedure en/of informatie die in deze projectfase beschikbaar is voor u niet duidelijk is.

4.3 Participatie in tijden van corona

Participatie betekent met elkaar in contact zijn. Dat gebeurt niet alleen via mail, websites en telefoon maar vooral ook tijdens overleggen, werksessies en informatieavonden. Helaas kunnen dit soort persoonlijke ontmoetingen vanwege het coronavirus niet of slechts zeer beperkt plaatsvinden. EZK en TenneT nemen de richtlijnen van het RIVM en onze eigen organisaties vanzelfsprekend in acht en organiseren in ieder geval tot 1 september 2020 geen inloopbijeenkomsten. Wat de situatie per 1 september zal zijn, is nu nog niet duidelijk.

Dat betekent niet dat het participatieproces stopt. Integendeel. Net als andere organisaties gebruiken we digitale middelen zoals online vergaderen, beeldbellen en webinars. We hebben hier de afgelopen maanden de nodige ervaring mee opgedaan. De meeste deelnemers waren hier positief over en we gaan deze middelen dan ook de komende tijd inzetten. Daarnaast zijn we natuurlijk altijd per mail en telefonisch bereikbaar of is er de mogelijkheid om in kleiner groepsverband of persoonlijke afspraken te maken indien hier vraag naar is. Vanzelfsprekend houden we hierbij rekening met de geldende richtlijnen m.b.t. het coronavirus.

Op deze manier verwachten we ondanks de beperkingen voor fysiek contact het participatieproces met u en andere betrokkenen toch op een zorgvuldige manier voort te kunnen zetten. Als u hier suggesties, opmerkingen, zorgen of vragen over heeft, dan horen we dat natuurlijk graag.

4.4 Participatieactiviteiten in de komende periode

De participatieactiviteiten in de komende periode zijn op de volgende manier ingedeeld:

- De IEA lezen en een reactie indienen (zie paragraaf 4.4.1);
- Informatie over project en procedure (zie 4.4.2);
- Participatie in de periode tot en met de VKA-keuze (zie 4.4.3);
- Overzichtstabel met de planning (zie 4.4.4).

4.4.1 De IEA lezen en een reactie indienen

In deze paragraaf staat ten eerste beschreven hoe we de omgeving informeren over de IEA. Daarna leggen we uit hoe u en andere betrokkenen uit de omgeving desgewenst een reactie op de IEA kunnen indienen.

Omgeving informeren over de IEA

Vanaf 12 juni 2020 kan iedereen de IEA en het bijbehorende MER (fase 1) lezen. De stukken zijn te downloaden via de website van Bureau Energieprojecten⁶. In de stukken wordt uitgebreid ingegaan op alle onderzochte effecten en aandachtspunten. De stukken zijn daardoor omvangrijk. Daarom is er een interactieve digitale samenvatting gemaakt. Via de website van Bureau Energieprojecten kunt u deze samenvatting bekijken. Op deze website is ook een samenvattende tabel met de belangrijkste onderzoeksresultaten beschikbaar.

⁶ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/bureau-energieprojecten/lopende-projecten/hoogspanning/net-op-zee-ijmuiden-ver-alpha>

We zorgen er via verschillende communicatiemiddelen voor dat de omgeving op de hoogte is van de publicatie van de IEA en de mogelijkheid een reactie in te dienen. Dat doen we onder meer via:

- Advertenties in huis-aan-huisbladen in de projectomgeving;
- Informatie op de website van Bureau Energieprojecten (zie voetnoot 6);
- Een bericht op de website www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha;
- De digitale nieuwsbrief van het project;
- Een persbericht;
- Een e-mail aan (belangen)organisaties die eerder aan werksessies hebben deelgenomen;
- Brieven aan landeigenaren langs onderzochte tracés;
- Ansichtkaarten met QR code voor omwonenden;
- Communicatie- en social mediakanalen van onder meer de betrokken gemeenten en provincies.

Persoonlijk contact over de IEA

Rondom de terinzagelegging van de IEA zouden we normaal gesproken inloopbijeenkomsten in het projectgebied organiseren. Vanwege het coronavirus is dit niet mogelijk. Als vervanging van de inloopbijeenkomsten organiseren we daarom op 23 juni 2020 twee online webinars; van 18.30 tot 19.30 uur voor de route naar Geertruidenberg en van 20.00 tot 21.00 uur voor de twee routes naar Borssele. Iedereen die geïnteresseerd is kan zich hiervoor aanmelden. De uitnodiging hiervoor wordt meegenomen in bovenstaande communicatiemiddelen. Naast de webinar is er via een antwoordformulier de mogelijkheid om vragen te stellen of een online, telefonische of persoonlijke afspraak te maken voor een toelichting en beantwoording van vragen. Op deze manier zorgen wij ervoor dat u uw vragen over de IEA en het MER kunt stellen en persoonlijk antwoord krijgt op een manier die u het meeste aanspreekt.

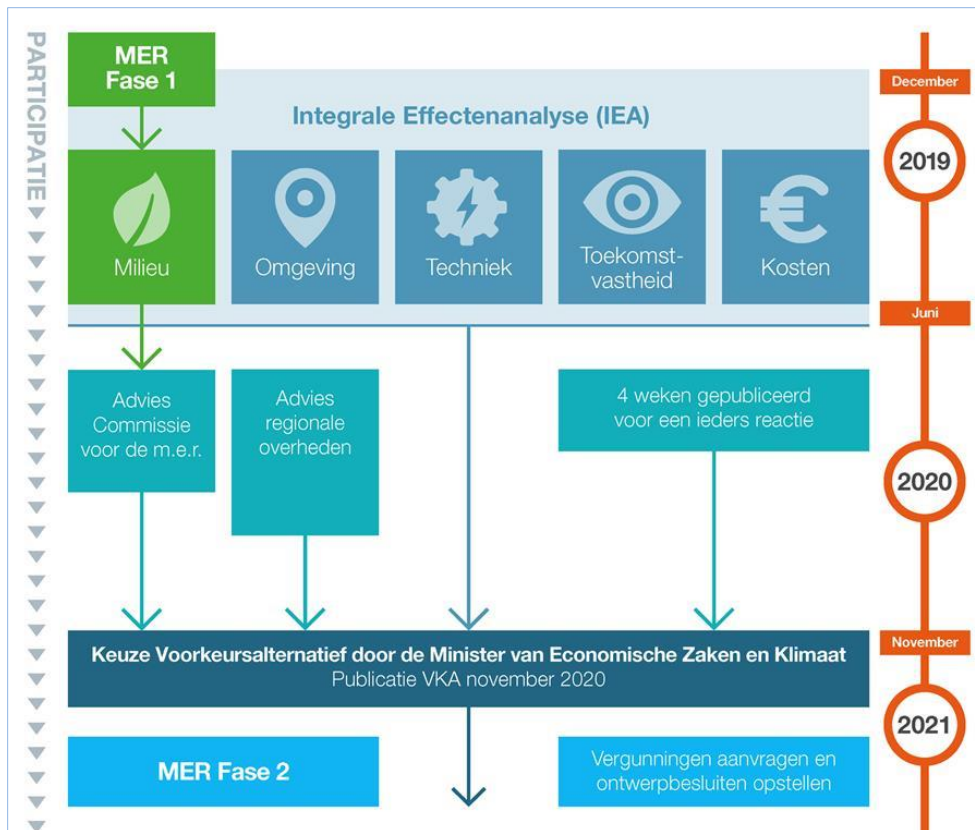
Reageren op de IEA

Van 12 juni tot en met 10 juli 2020 is het mogelijk om een reactie te geven op de IEA en het MER fase 1. In deze periode kunt u bijvoorbeeld laten weten of er volgens u nog belangrijke informatie ontbreekt in de onderzoeken en wat voor u de belangrijkste effecten en aandachtspunten zijn. Hoe u een reactie indient, staat uitgelegd op de hierboven vermelde website van Bureau Energieprojecten.

Wat gebeurt er met uw reactie?

Alle reacties worden geanonimiseerd verzameld in een document: de reactiebundel. Deze wordt eind juli openbaar gemaakt via de eerder genoemde website van Bureau Energieprojecten. De overheden in de projectomgeving, waaronder de gemeenten en provincies, zijn nauw betrokken bij het keuzeprocés van het VKA uit de alternatieven die in de IEA zijn onderzocht. Zij adviseren de minister van EZK bij het maken van zijn afweging voor de keuze van het VKA. De overheden stellen hiervoor in onderling overleg een regioadvies op. Via de reactiebundel zijn zij op de hoogte van de reacties uit de omgeving op de IEA en kunnen zij deze eventueel meenemen in hun regioadvies. In het bestuurlijk overleg is afgesproken dat de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland bij het opstellen van het regioadvies een trekkende en coördinerende rol spelen. Het regioadvies wordt eind september verwacht. Zie ook figuur 5.

Figuur 5: processchema

Daarnaast zal er een reactienota worden opgesteld waarbij iedere ingediende reactie wordt beantwoord. De reactiebundel wordt samen met de keuze van het voorkeursalternatief openbaar gemaakt.

Later in de procedure, bij de terinzagelegging van het ontwerp inpassingsplan⁷ (een bestemmingsplan op rijksniveau), het MER fase 2 en de ontwerpbesluiten, heeft u de mogelijkheid om een (formele) zienswijze in te dienen.

4.4.2 Informatie over project en procedure

Naast de zojuist genoemde manieren om u over de IEA te informeren, houden we u ook in de periode na de terinzagelegging van de IEA via verschillende communicatiemiddelen op de hoogte van de voortgang van het project en de procedure. Zo zullen we u informeren over de publicatie van de reactienota en de stappen die na de zomer worden gezet in de aanloop naar de VKA-keuze door de minister.

Hoe de informatievoorziening en communicatie vanuit het project plaatsvindt, zetten we hieronder voor u op een rij. Uw opmerkingen, vragen en suggesties naar aanleiding van onze informatie en onze manier van communiceren zijn altijd van harte welkom.

Communicatiewerkgroep

Sinds het najaar van 2019 is de regionale communicatiewerkgroep gestart. Naast EZK en TenneT nemen de communicatieadviseurs van de betrokken overheden hieraan deel. Zo komen we nog beter te weten wat er lokaal speelt, welke vragen en zorgen er leven, hoe we daar in de communicatie op in kunnen spelen en hoe we de omgeving het beste kunnen bereiken.

⁷ In dit participatieplan wordt gesproken van inpassingsplan. Bij inwerkingtreding van de omgevingswet wordt een projectbesluit in plaats van een inpassingsplan opgesteld.

Online

Het project heeft twee websites:

- www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha. Dit is de projectwebsite met o.a. informatie over het project (wie, wat, waar & waarom), nieuwsberichten en onze contactgegevens.
- www.bureau-energieprojecten.nl (Lopende projecten > Hoogspanning > Net op zee IJmuiden Ver Alpha). Hier vindt u informatie over de procedure en de besluitvorming. U vindt hier ook documenten zoals de NRD, de IEA, het MER fase 1 en de participatieplannen.

Ook is er de website www.windopzee.nl met informatie van de Rijksoverheid over windenergie op zee, de windparken en de elektriciteitskabels die vanuit de windparken aan land komen.

Digitale nieuwsbrief

Regelmatig versturen we een digitale nieuwsbrief met nieuws over het project en de procedure. U kunt zich hiervoor inschrijven via het aanmeldformulier op www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha⁸.

Informatiebrieven voor grondeigenaren, bedrijven & andere belanghebbenden

Soms versturen we in een bepaald gebied informatiebrieven over een specifiek onderwerp of een activiteit zoals een informatiebijeenkomst. Eén van de tracéalternatieven (het tracé naar Borssele via het Veerse Meer) loopt voor een deel over land en raakt daarmee een aantal landbouwpercelen. Grondeigenaren hier zijn eerder betrokken bij de vormgeving van de verschillende tracévarianten tussen het Veerse Meer en het Sloegebied in Borssele en zijn apart geïnformeerd over de resultaten van de IEA.

Communicatie via de media en communicatiekanalen van andere organisaties

We informeren lokale en regionale media en pers met nieuwsberichten over het project zodat zij hier (desgewenst) aandacht aan kunnen besteden. Voor de formele reactiemomenten, zoals de mogelijkheid te reageren op de IEA, plaatsen we advertenties in huis-aan-huisbladen zodat de informatie zeker in de krant geplaatst wordt.

Ook zetten overheden, waaronder gemeenten en provincies geregeld hun communicatiemiddelen en/of social mediakanalen in om ter aanvulling op onze middelen nieuws over het project bij bedrijven, organisaties, omwonenden en andere belanghebbenden bekend te maken. Denk bijvoorbeeld aan gemeentepagina's in huis-aan-huisbladen, websites, Facebookpagina's en nieuwsbrieven. Hierover wordt afgestemd in de communicatiewerkgroep.

4.4.3 Participatie tot en met de VKA-keuze

De komende periode staat in het teken van de VKA-keuze. Zodra we weten welk tracéalternatief de voorkeur heeft, kunnen we samen met overheden en andere belanghebbenden in de omgeving van het VKA aan de slag met de verdere afstemming over en uitwerking van het VKA. Zover is het nog niet. Dat betekent niet dat de participatie rondom het project tijdelijk stil ligt. In deze paragraaf leggen we uit wat er de komende tijd gebeurt op het gebied van participatie.

Afstemming en samenwerking

Onderstaande opsomming bevat de nu bekende participatieactiviteiten in de periode na de publicatie van de IEA tot aan de VKA-keuze (juni t/m november 2020):

- **Regio-overleg en bestuurlijk overleg:** tijdens het gehele planproces organiseert het ministerie van EZK bij procedurele mijlpalen (zowel ambtelijke als bestuurlijke) regio-overleggen met de betrokken overheden en TenneT. Het eerstvolgende ambtelijke regio-overleg vindt op 24 september 2020 plaats. Het bestuurlijk overleg is gepland op 15 oktober 2020. Beide overleggen zullen gaan over het regioadvies (zie paragraaf 4.4.1) aan de minister van EZK.
- **Betrekken partijen rondom de Haringvlietdam:** tot nu toe zijn alle partijen die een belang hebben rondom de Haringvlietdam geïnformeerd door het project Net op zee IJmuiden Ver Beta. Het onderzochte tracé naar Simonshaven loopt namelijk langs dezelfde route als het eerste gedeelte van het tracé Net op zee IJmuiden Ver Alpha richting Geertruidenberg. Nu

---

⁸ Directe link naar het aanmeldformulier: www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha/overige-pagina-s/nieuwsbrieven/aanmelden

het tracé naar Simonshaven niet verder wordt meegenomen, wordt de afstemming voor de tracering rondom de Haringvlietdam overgenomen door het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha. De partijen die dit betreft, ontvangen hierover ook een persoonlijk bericht.

- **Vorbereidende onderzoeken:** om straks een vergunning te kunnen aanvragen is er veel informatie nodig. Zo kennen alle tracés meerdere complexe boringen, bijvoorbeeld onder waterkeringen door. Het maken van boorplannen kost veel tijd. Om tijd te winnen doen we nu alvast grondonderzoeken op locaties waar dat mogelijk is zoals in de omgeving van de locaties voor de converterstations en bij kruisingen met waterkeringen. We hebben hiervoor, afhankelijk van de precieze locatie, toestemming nodig van de grondeigenaar. We overleggen vooraf met deze partijen over de onderzoeken en sluiten vervolgens betredingsovereenkomsten af. Die zijn nodig om onderzoeken op hun gronden uit te voeren. Naast de grondonderzoeken doen we ook alvast ecologisch veldonderzoek.
- **Afstemming met Waterschappen:** voor nagenoeg alle tracéalternatieven en locaties voor een converterstation geldt dat ze naast of in de buurt van waterkeringen liggen en vaak meerdere waterkeringen kruisen. Om de tijd in de periode na de VKA-keuze efficiënt te gebruiken, bespreken we met Waterschap Scheldestromen en Waterschap Brabantse Delta alvast een aantal (technische) issues en de oplossingen hiervoor.
- **Optimalisatie van tracéalternatieven op de Noordzee en grote wateren:** met onder meer Rijkswaterstaat vervolgen we het overleg over optimalisatie van tracéalternatieven op zee. Hierbij kijken we o.a. naar de samenhang met de tracés van het Net op zee IJmuiden Ver Beta en het niet haaks kruisen van de scheepvaartroutes.
- **Afstemming met Vlaamse partijen:** voor het tracé door de Westerschelde is er tot nu toe veel afstemming geweest met Vlaamse partijen met een belang in de Westerschelde zoals de Haven van Antwerpen, MOW en het Vlaamse Loodswezen. Deze partijen houden we vanzelfsprekend op de hoogte en indien daar aanleiding voor is, betrekken wij hen bij de eventuele uitwerking van specifieke onderdelen van dit tracéalternatief. Bovendien staat dit project standaard op de agenda van het halfjaarlijks Ambtelijk College van de VNVC.
- **Informatiebijeenkomst over het VKA:** naar verwachting kiest de minister van EZK in november 2020 het VKA. Naast de communicatie hierover via de middelen die in de vorige paragraaf zijn genoemd, organiseren we in de loop van december een inloopbijeenkomst⁹ om het VKA toe te lichten. We kunnen ons namelijk voorstellen dat zodra het VKA bekend is, dit vragen kan oproepen: enerzijds over wat de redenen voor de VKA-keuze zijn geweest en anderzijds over het verdere verloop van het project en de betrokkenheid van de omgeving daarbij. Daar gaan we graag met u over in gesprek. Indien er gekozen wordt voor een aansluiting in Borssele via het Veerse Meer, wordt er een aparte bijeenkomst georganiseerd voor perceeieigenaren en -gebruikers langs het gekozen tracé.

Inspelen op behoefte omgeving

Naast de activiteiten die we vanuit het project voorstellen, spelen we graag in op de behoefte aan informatie en/of contact die in de omgeving mogelijk leeft. Heeft u of uw organisatie behoefte aan bepaalde informatie, wilt u informatie, zorgen of uw opmerkingen met ons delen of met ons kennismaken? Laat het ons weten! We bekijken dan samen welke manier het beste hierbij aansluit. Dat kan variëren van een telefoongesprek tot het geven van een presentatie voor een groep (we houden hierbij vanzelfsprekend rekening met de dan geldende richtlijnen m.b.t. het coronavirus).

---

⁹ Mits de situatie rond het Coronavirus en daarbij horende richtlijnen dit toelaat.

4.4.4 Planning

Periode*	Activiteit/moment	Hoe u kunt meedenken, reageren of een zienswijze indienen
<i>*o.b.v. de huidige planning</i>		<i>Reactiemomenten in het proces zijn met Blauw gemarkeerd.</i>
Juni 2020	Geactualiseerde versie participatieplan is beschikbaar (dit is de versie die u nu leest)	Heeft u vragen, opmerkingen of suggesties voor het participatieproces, neemt u dan contact met ons op.
12 juni 2020 t/m 10 juli 2020	Reageren op de IEA (incl. het MER fase 1)	Waar u deze stukken vindt, hoe en wanneer u kunt reageren en wat er met uw reactie gebeurt, staat in paragraaf 4.4.1 van dit plan beschreven.
12 juni 2020 t/m 28 september 2020	Opstellen regio-advies	De provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland coördineren het advies van de lokale en regionale overheden aan de minister van EZK.
November 2020	Keuze VKA door de minister van EZK in overleg met het ministerie van BZK	Bij de VKA keuze worden de volgende zaken betrokken: <ul style="list-style-type: none"> • De onderzoeksresultaten in de IEA en MER fase 1 • De reacties op de IEA (inclusief reactie RWS) • Het advies van de lokale en regionale overheden • Het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage op het MER fase 1
Januari 2021	Geactualiseerde versie participatieplan is beschikbaar	Dit plan bevat een toelichting op de participatie rondom de uitwerking van het VKA in MER fase 2.
Januari 2021 – medio 2021	Uitwerking VKA in MER fase 2	Het VKA zal vervolgens verder worden uitgewerkt in het MER fase 2, de ontwerpbesluiten en een ontwerp inpassingsplan. De omgeving wordt hierbij betrokken. Hoe en wanneer leest u in de update van het participatieplan en via de digitale, lokale en regionale communicatiekanalen.
Medio 2021	Aanvragen vergunningen	Met vergunningverlenende partijen vindt in de periode voorgaand aan de aanvragen overleg plaats.
Eind 2021	Ter inzage leggen van onderstaande stukken en reactiemogelijkheid: <ul style="list-style-type: none"> • MER fase 2 • Vergunningaanvragen • Ontwerpbesluiten • Ontwerp inpassingsplan 	U kunt een zienswijze indienen op de ontwerpbesluiten, het ontwerp inpassingsplan en de onderliggende stukken. Hoe en wanneer dat precies kan, wordt t.z.t. in het participatieplan voor deze periode en via de diverse communicatiekanalen uitgelegd.
Medio 2022	Vaststellen en terinzagelegging definitief inpassingsplan, vergunningen en bijlagen.	U kunt beroep instellen tegen het inpassingsplan en vergunningen (mits u hier eerder een zienswijze op heeft ingediend).
2022-2023	Onherroepelijk inpassingsplan en vergunningen.	Behandeling van mogelijke beroepen en uitspraak door de Raad van State.

Figuur 6: planningstabel project Net op zee IJmuiden Ver Alpha

4.5 Uw reactie op dit participatieplan is van harte welkom

We actualiseren het participatieplan minstens eens per projectfase. Het volgende plan verschijnt volgens de huidige planning in januari 2021 bij de start van de uitwerking van het VKA in MER fase 2.

Heeft u na het lezen van dit plan vragen of suggesties voor verbetering? Dat horen we graag! Zie onze contactgegevens in paragraaf 1.3.

Bijlage 1: participatieverslag

1. Inleiding
2. Participatieplan & activiteiten
  - 2.1 Participatieplan
  - 2.2 Activiteiten
    - 2.2.1 Werksessies
    - 2.2.2 Persoonlijk contact
    - 2.2.3 Informatieavonden
    - 2.2.4 Aanwezigheid op Contacta Goes
    - 2.2.5 Inzet diverse communicatiemiddelen
    - 2.2.6 Terugkoppeling resultaten IEA
    - 2.2.7 Regio-overleg en Bestuurlijk overleg
3. Opbrengst participatieproces
  - 3.1 Inbreng door de omgeving
    - 3.1.1 Omgeving Noordzee
    - 3.1.2 Borssele via Westerschelde
    - 3.1.3 Borssele via Veerse Meer
    - 3.1.4 Locaties converterstation Borssele
    - 3.1.5 Geertruidenberg via Haringvliet, Hollandsch Diep en Amer
    - 3.1.6 Locaties converterstation Geertruidenberg
  - 3.2 Wat hebben we met de inbreng gedaan?
4. Conclusie Participatie
5. Overzicht geraadpleegde belanghebbenden

1 Inleiding

Dit is het participatieverslag van het project net op zee IJmuiden Ver Alpha over de participatie tussen september 2019 en juni 2020. Deze periode stond met name in het teken van het vaststellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) en de onderzoeken van de tracéalternatieven en –varianten voor de milieueffectrapportage (MER fase 1) en de Integrale Effectenanalyse (IEA). In dit verslag blikken het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT terug op de participatie: welke activiteiten hebben we ondernomen, wie hebben we gesproken, welke inbreng hebben belanghebbenden geleverd, wat hebben we daarmee gedaan en wat zijn de belangrijkste conclusies over de participatie tot nu toe. We sluiten het verslag af met een overzicht van alle belanghebbenden met wie tot op heden contact is geweest over het project Net op zee IJmuiden Ver Alpha.

2 Participatie: plan & activiteiten

2.1 Participatieplan

Hoe we de omgeving betrekken bij het Net op zee IJmuiden Ver Alpha en het opstellen van de IEA beschrijven we in het participatieplan. Dit participatieplan actualiseren we elke projectfase. De laatste versie van het plan¹⁰ is samen met het participatieverslag van de concept-NRD fase in augustus 2019 gepubliceerd op de website van Bureau Energieprojecten. (De eerste versie van het plan is in maart 2019 gepubliceerd als onderdeel van de notitie 'Voornemen en participatieplan net op zee IJmuiden Ver Alpha').

2.2 Activiteiten

We zijn de afgelopen periode op de volgende manieren het contact met belanghebbenden in de omgeving aangegaan:

- Werksessies;
- Persoonlijk contact;
- Informatieavonden;
- Aanwezigheid op 'Contacta' (beurs) in Goes;
- Inzet van diverse communicatiemiddelen;
- Terugkoppeling resultaten IEA;
- Ambtelijk en Bestuurlijk Regio-Overleg met lokale en regionale overheden.

In de volgende paragrafen lichten we deze manieren en werkvormen toe.

2.2.1 Werksessies

Net als in de NRD fase hebben we ook nu weer meerdere werksessies georganiseerd om zoveel mogelijk informatie uit de omgeving op te halen om realistische tracéalternatieven te ontwikkelen. De werksessies van de afgelopen IEA fase vonden meestal in kleinere groepen plaats rondom een specifiek onderdeel van een van de tracés om bijvoorbeeld de ligging van de tracés, eventuele kruisingen van waterkeringen of kabels en leidingen of bijvoorbeeld het tijdstip van aanleg nader te bespreken.

Zo hebben we meerdere sessies gehad met Rijkswaterstaat en de Kustwacht over de manier waarop scheepvaartroutes op de Noordzee gekruist kunnen worden en hoe we zandwingebieden zoveel mogelijk kunnen vermijden. Ook met diverse partijen op de Westerschelde is verder gezocht naar een mogelijkheid om de kabelverbinding in te passen in het drukke scheepvaartgebied, terwijl tegelijkertijd rekening wordt gehouden met natuur, archeologie en de morfologie van de bodem.

¹⁰

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/09/Participatieplan%20project%20IJmuiden%20Ver%20Alpha%20a ugustus%202019%20definitief.pdf>

Daarnaast is er met verschillende partijen verder ingezoomd op de kruising met de Veerse Gatdam, de Haringvlietdam en kruisingen met andere (primaire) waterkeringen. Ook zijn kabel- en leidingeigenaren in deze fase betrokken om samen verder te kijken naar eventuele kruisingen en/of parallelligging van de kabels met bestaande infrastructuur.

Voor het landtracé tussen het Veerse Meer en de Sloehaven in Borssele zijn in september 2019 informatiesessies gehouden om percee-eigenaren te betrekken bij de verschillende tracévarianten. Voor de verschillende locaties van de converterstations hebben we sessies gehouden met grondeigenaren, gemeenten en andere belanghebbenden. Daarnaast is er voor de aansluitlocaties in Geertruidenberg en Borssele met verschillende partijen contact geweest over ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de toekomst van de verbinding, zoals initiatieven voor verduurzaming van de industrie en omgeving of andere ruimtelijke initiatieven die van invloed kunnen zijn op onze trasering.

In onderstaand overzicht staan de omgevingspartijen die aan verschillende werksessies¹¹ en overleggen hebben deelgenomen.

Werkessie Noordzee	Werkessie Westerschelde	Werkessie Veerse Gatdam
<ul style="list-style-type: none"> • Kustwacht • Stichting LaMer • Loodswezen • Rijkshavenmeester • Havenbedrijf Rotterdam • Rijkswaterstaat Zee en Delta • Scheepvaart Adviesgroep Noordzee • VisNed • 	<ul style="list-style-type: none"> • Provincie Zeeland • Gemeente Vlissingen • Gemeente Borsele • Ministerie van LNV • North Sea Port • Waterschap Scheldestromen • Natuurmonumenten • Stichting Zeeuws Landschap • Zeeuwse Milieufederatie • Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit (GNA) • Walcherse Archeologische Dienst • DNWG • MOW Vlaanderen • Havenbedrijf Antwerpen • VNSC/RWS • Waterbouwkundig Laboratorium Borgerhout • Rijkswaterstaat Zee en Delta • Waterproof 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Veere • Gemeente Noord-Beveland • Rijkswaterstaat • Waterschap Scheldestromen • Staatsbosbeheer <p>Werkessie Haringvlietdam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Waterschap Hollandse Delta • Provincie Zuid-Holland • Rijkswaterstaat • Gemeente Westvoorne • Gemeente Hellevoetsluis • Staatsbosbeheer

¹¹ De werksessies over de optimalisatie van tracéalternatieven op de Noordzee en over de kruising van de Haringvlietdam hebben we samen met het project net op zee IJmuiden Ver Beta georganiseerd. Zie www.netopzee.eu/ijmuidenverbeta voor meer informatie over dit project.

<p>Werkessie converterstationlocaties Borssele</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Borsele • North Sea Port • Smart Delta Resources (SDR) • Waterschap Scheldestromen <p>Kabel- en leidingenoverleg Zeeland</p> <ul style="list-style-type: none"> • DNWG • Enduris • Evides • Gasunie • Zeeland Refinery <p>Werkessie passage Slijkgat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rijkswaterstaat • Havenbedrijf Rotterdam 	<p>Werkessie converterstationlocaties Geertruidenberg</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente Geertruidenberg • RWE • Provincie Noord-Brabant • Waterschap Brabantse Delta 	<p>Kabel- en leidingenoverleg Haringvliet-Hollandsch Diep</p> <ul style="list-style-type: none"> • LS Ned • DOW • Brabant Water • Evides • DPO • Gasunie • Zeeland Refinery • Shell Moerdijk • PPS Pipeline • Lievense Ardriaens • RAPL
---	---	---

In totaal hebben er zo'n 85 personen namens 70 organisaties deelgenomen aan de werkessies.

Werkessie Westerschelde 9 januari 2020 in Middelburg

2.2.2 Persoonlijk contact

Naast deelname van betrokkenen aan één van de genoemde werksessies hebben we een aantal belanghebbenden persoonlijk benaderd. Afhankelijk van hun behoefte aan informatie en contact hebben we afgesproken hoe we ze verder over het project informeren en/of erbij betrekken. Hoofdstuk 5 bevat een totaaloverzicht van betrokkenen met wie we in de eerste fase van het project contact hebben gehad.

2.2.3 Informatieavonden

Op 18 september 2019 en 25 september 2019 hebben we informatiebijeenkomsten georganiseerd naar aanleiding van de ter inzagelegging van de concept-NRD. De eerste inloopavond vond plaats in hotel Amadore in Middelburg. Daarbij mochten we zo'n 16 bezoekers verwelkomen. De tweede avond in Zalencomplex Boelaars in Raamsdonksveer is bezocht door circa 15 personen.

Medewerkers van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT waren bij beide avonden aanwezig om aan de hand van informatiepanelen en kaarten uitleg over het project, de procedure en de concept-NRD te geven. En vooral ook om met de bezoekers in gesprek te gaan over wat zij van het project vinden, hun eventuele zorgen, en of ze relevante informatie of suggesties voor de concept-NRD hadden. Ook konden ter plekke zienswijzen op de concept-NRD worden ingediend.

Informatieavond NRD 18 september 2019 Middelburg

2.2.4 Aanwezigheid op Contacta in Goes

TenneT was met een informatiestand aanwezig op het Contacta zakelijke netwerkevent in Goes. Bezoekers aan de beurs konden bij de stand informatie inwinnen over de verschillende projecten van TenneT in Zeeland zoals Net op Zee IJmuiden Ver Alpha.

2.2.5 Inzet diverse communicatiemiddelen

Voor het project worden diverse communicatiemiddelen ingezet.

Om de omgeving te informeren over de publicatie van de concept-NRD op 29 augustus 2019 en ze uit te nodigen voor de informatieavonden is er een advertentie geplaatst in de Staatscourant en in de lokale huis-aan-huisbladen.

Daarnaast is de omgeving meerdere keren via verschillende middelen over het project geïnformeerd: o.a. via berichten in lokale en regionale media (naar aanleiding van onze persberichten en naar aanleiding van de inloopavonden), doorgeplaatste informatie via communicatiemiddelen van betrokken gemeenten, advertenties en berichten op genoemde websites en via social media. Ook verschijnt periodiek een nieuwsbrief over het project.

Het project kent twee websites:

- www.netopzee.eu/ijmuidenveralpha (met informatie over het project)
- en de pagina op www.bureau-energieprojecten.nl (met informatie over de procedure en besluitvorming)

2.2.6 Terugkoppeling resultaten IEA

Om de belangrijkste resultaten uit de onderzoeken aan belanghebbenden toe te lichten zijn een aantal (online) bijeenkomsten georganiseerd. In januari 2020 zijn de verschillende natuurorganisaties bijgepraat. Op 31 maart 2020 was er een digitale terugkoppelsessie voor alle betrokken partijen rondom de tracéalternatieven richting Borssele. Op 2 april 2020 was er een digitale terugkoppelsessie voor alle betrokken partijen rondom het tracé naar Geertruidenberg. Landeigenaren in de buurt van de onderzochte varianten voor het landtracé tussen het Veerse Meer en de Sloehaven in Borssele zijn in verband met de geldende coronamaatregelen schriftelijk geïnformeerd.

2.2.7 Regio-overleg en Bestuurlijk Overleg met lokale en regionale overheden

Gedurende het gehele planproces organiseert EZK regio-overleggen met TenneT en de betrokken overheden, zoals gemeenten, provincies en waterschappen. Op 6 november 2019 vond in Bergen op Zoom het regio-overleg plaats, ter voorbereiding op het Bestuurlijk Overleg (BO) van 4 december 2019. Deze overleggen stonden in het teken van de vaststelling van de NRD. De NRD is vervolgens eind december 2019 door de minister van Economische Zaken en Klimaat vastgesteld.

Vanwege de beperkingen rondom het coronavirus heeft het ambtelijk regio-overleg dat voor april 2020 gepland stond over de 90% versie van de IEA telefonisch en schriftelijk plaatsgevonden. Het BO op 14 mei 2020 is in een kleiner comité online gehouden, waarbij een aantal gemeenten en waterschappen zich heeft laten vertegenwoordigen door de provincie. Op de agenda stond de 95% versie van de IEA en het proces voor het opstellen van het regio-advies aan de minister van EZK. Afsproken is dat uiterlijk 28 september 2020 de regio onder leiding van de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland met een of meerdere adviezen voor het VKA komt.

3. Opbrengst participatieproces

3.1 Inbreng door de omgeving

Tijdens de afgelopen periode is opnieuw veel waardevolle informatie opgehaald in de omgeving. Hiermee hebben we de tracéalternatieven en -varianten en de ligging van de locaties van de converterstations kunnen verbeteren en hebben we concrete input verzameld voor de verschillende hoofdstukken van de IEA. Onderstaand geven we per gebied aan wat de belangrijkste aanvullingen zijn op de informatie die al bij ons bekend was. Eerder opgehaalde informatie herhalen we hier niet. Deze informatie kunt u teruglezen in het participatieverslag van augustus 2019¹².

3.1.1 Omgeving Noordzee

Dit zijn de belangrijkste punten die uit het participatieproces naar voren zijn gekomen:

- Houd bij de optimalisatie van tracés op de Noordzee rekening met het beperken van hinder in de scheepvaartroutes en het daarmee samenhangende belang van scheepvaartveiligheid. Bekijk in overleg met de relevante omgevingspartijen (o.a. Rijkswaterstaat, Kustwacht en Loodswezen) per situatie naar de mogelijkheden (maatwerk);
- Houd rekening met zandwingebieden;
- Houd voldoende afstand van ankergebieden in verband met uitwaaien en 'krabben' van schepen die voor anker liggen;
- Houd rekening met het toekomstige Natura 2000-gebied de Bruine Bank om verstoring van met name vogels tijdens de aanleg zoveel mogelijk te voorkomen.
- Houd rekening met het project Aanpak Kust- en natuurontwikkeling, dat momenteel nog in ontwikkeling is in het gebied ten zuiden van de Maasvlakte voor de kust van gemeente Westvoorne;
- Houd rekening met de beschikbaarheid van de vaargeul het Slijkgat voor onder meer de bereikbaarheid van de haven van Stellendam, de voortdurende veranderende ligging van de vaargeul, benodigde baggerwerkzaamheden en de vereiste begraafdiepte van de kabels;
- Bij het baggeren rondom het Slijkgat moet het gebaggerde zand in het gebied blijven en er mag niet gesproeid worden met zand in dit gebied;
- Zorg bij archeologisch onderzoek voor afstemming met de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) om te kijken of er onderzoek gecombineerd kan worden;
- Maak goede afspraken met RCE over aanleg in de omgeving van scheepswrakken.

3.1.2 Borssele via Westerschelde

Dit zijn de belangrijkste punten die uit het participatieproces naar voren zijn gekomen:

- De kabel mag onder geen beding in de vaargeul van de Westerschelde komen te liggen;
- Houd rekening met de externe veiligheid bij kruising van de vaargeul;
- Het risico van zinken van schepen moet worden meegenomen in het voorzorgsgebied;
- Blijf zoveel mogelijk Westelijk van de Spijkerplaat aangezien de Spijkerplaat steeds verder richting het Westen opschuift;
- Houd rekening met het (meerdere keren) herbegraven van de kabels gedurende de levensduur van de kabelverbinding vanwege de sterke morfodynamische zeebodem;
- Het tracé van Net op zee IJmuiden Ver kruist twee keer het tracé van Net op zee Borssele, houd rekening met een zeer complexe kruising van deze kabels nabij de Spijkerplaat;
- Zorg voor een risico-inschatting voor eventuele aanvaringen (risico is hier vele malen groter dan op de Noordzee);
- Onderzoek of eventuele verbetering van de waterkering bij de aanlanding kan worden gecombineerd met werkzaamheden voor IJmuiden Ver (meekoppelkans).

3.1.3 Borssele via Veerse Meer

Dit zijn de belangrijkste punten die uit het participatieproces naar voren zijn gekomen:

- Houd rekening met de waterveiligheid bij het kruisen van de Veerse Gatdam en andere primaire keringen;
- Houd bij kruising Veerse Gatdam rekening met beschermingszones van de waterkering;

12

<https://www.rvo.nl/sites/default/files/2019/09/Participatieplan%20project%20IJmuiden%20Ver%20Alpha%20augustus%202019%20definitief.pdf>

- Onderzoek of eventuele verbetering van de waterkering kan worden gecombineerd met werkzaamheden voor IJmuiden Ver (meekoppelkans);
- Houd bij kruising van de Veerse Gatdam rekening met natuurgebied de Schotsman;
- Houd voor exacte locatie boorstellingen ten behoeve van kruising Veerse Gatdam rekening met natuurwaarden;
- Houd bij kruising Veerse Gatdam rekening met broedseizoen, stormseizoen, recreatieseizoen en vogelvoerageerseasonen;
- Houd bij kruising van de Veerse Gatdam rekening met recreatie (strandslaaphuisjes, strandtenten en overige recreatie);
- Houd rekening met het kruisen van de N57 die op de Veerse Gatdam is gelegen;
- Stem benodigde grondonderzoeken af met Staatsbosbeheer;
- Onderzoek mogelijkheid om surfstrand aan Veerse Meer te vergoten (meekoppelkans) voor eventuele permanente locatie surfschool;
- Houd bij aanleg door het Veerse Meer rekening met visseizoen en vaste vistuigen en fuiken;
- Zorgen over effecten magneetvelden op paling;
- Houd rekening met de verkeersplannen voor de ontsluiting van Waterpark Veerse Meer en kijk eventueel hoe hier 'werk met werk' gemaakt kan worden;
- Stem na VKA keuze eventuele parallellegging aanen eventuele kruisingen van bestaande kabels en leidingen tijdig af met betreffende kabel- en leidingeigenaren;
- Houd rekening met een mogelijke nieuwe afslag van de A58;
- Indien VKA hier komt te liggen, plannen afstemmen met Vliegveld Midden-Zeeland;
- Houd rekening met boomgaarden;
- Houd rekening met GPS-gestuurde landbouw in het gebied;
- Houd rekening met (drainage van) zoetwatervoorkomens in gebied;
- Houd rekening met woningen waar kabeltracé mogelijk dicht langs op gaat;
- Voorkeur landeigenaren voor aanleg Midden variant door/in de afgetopte voormalige zeedijk (tracévariant Midden).

3.1.4 Locaties converterstation Borssele

- Houd rekening met de toenemende elektriciteitsvraag in de omgeving Borssele voor de vergroening van de industrie;
- Houd rekening met de komst van een waterstoffabriek in het Sloegebied;
- Houd rekening met beschermingszones van de waterkeringen;
- Houd rekening met nucleaire veiligheid (ligging kerncentrale EPZ);
- Houd rekening met mogelijke wederzijdse beïnvloeding van bestaande kabels en leidingen;
- Probeer kruisingen van primaire waterkeringen tot een minimum te beperken;
- Zorg voor goede afstemming van kruisingen bestaande kabels en leidingen met kabel- en leidingeigenaren;
- Houd rekening met planning nieuwe gasleiding Gasunie in buisleidingenstrook;
- Houd rekening met waterveiligheid voor ligging converterstationlocaties buiten de primaire kering;
- Onderzoek de mogelijkheden om het dorp Borssele te compenseren voor de energietransitie.

3.1.5 Geertruidenberg via Haringvliet, Hollandsch Diep en Amer

Dit zijn de belangrijkste punten die uit het participatieproces naar voren zijn gekomen:

- Zorg voor in- en uittredepunt voor de boring van de Haringvlietdam buiten de kernzone van de primaire waterkering van het waterschap Hollandse Delta;
- Houd rekening met de ontwikkelingen rondom herinrichting van het Quackstrand;
- Houd rekening met ontwikkelingen rondom Haringvlietdam met betrekking tot recreatie;
- Stem manier en locatie van boring Haringvlietdam af met Waterschap Hollandse Delta en Rijkswaterstaat;
- Indien de bovenconstructie van de Haringvlietdam moet worden vervangen, onderzoek dan of dit kan worden meegenomen als meekoppelkans;
- Houd rekening met planvorming nieuwe windturbines aan binnenzijde van de Haringvlietdam;
- Houd rekening met bestaande windturbines en eventuele vervanging hiervan in de toekomst;

- Informeer E-connection over plannen IJmuiden Ver (in verband met hun windturbines);
- Houd rekening met effecten van magneetvelden op trekvisseren;
- Betrek KPN na VKA keuze voor afspraken kruisingen telecomkabels;
- Betrek Evides na VKA keuze voor afspraken kruisingen waterleidingen;
- Maak specifieke afspraken met kabel- en leidingeigenaren na VKA keuze;
- Zorg dat de aanlegsteiger van Shell Moerdijk toegankelijk blijft voor schepen;
- Houd rekening met de waterinlaat van Shell Moerdijk;
- Houd rekening met toegankelijkheid baggerspeciedepot voor de haven van Moerdijk;
- Houd rekening met communicatie en afstemming met onder andere Rijkswaterstaat rondom aanleg bij ligging in de vaargeul in het Hollandsch Diep ten noorden van het baggerspeciedepot;
- Houd de haveningang van Drimmelen en de toegang tot de Biesbosch bereikbaar.
- **Houd rekening met diverse ondernemingen gelegen op of nabij de Amer. Naast de Jachthaven Drimmelen is ook de Jachthaven Lage Zwaluwe direct betrokken.**

3.1.6 Locaties converterstation Geertruidenberg

- Voorkeur gaat uit naar locatie op RWE terrein;
- Houd rekening met toekomstvisie Amergebied die is opgesteld;
- Houd rekening met eventuele toekomstige plannen nieuwe windturbines innogy in Amergebied;
- Houd rekening met eventuele toekomstige plannen voor aanleg circa 40 hectare zonnepanelen;
- Houd rekening met mogelijke toekomstige plannen waterschap Brabantse Delta voor verplaatsen primaire waterkering en mogelijke versterking primaire waterkering Amertak;
- Houd rekening met de waterveiligheid;
- Stem ligging en eventuele kruisingen af met kabel- en leidingeigenaren;
- Houd rekening met duurzame ontwikkelingen West-Brabant met oog op toekomstvastheid zoals vergroening Shell Moerdijk, vergroening overige industrie Moerdijk; ligging Geertruidenberg naast buisleidingenstraat (kans voor waterstoftransport), demografische groei West-Brabant, vergroening logistiek, vergroening scheepvaart, vergroening kleine industrie, ontwikkeling warmtenet etc.;
- Houd rekening met mogelijke komst waterstoffabriek op RWE terrein.

3.2 Wat hebben we met de inbreng gedaan?

De informatie die we tijdens het participatieproces hebben verzameld, hebben we behandeld en op één van de volgende manieren verwerkt:

- **De traceringsuitgangspunten en tracéalternatieven:** in het MER fase 1 en de Integrale effectenanalyse zijn de tracéalternatieven opgenomen. Veel informatie uit paragraaf 3.1 is hierin verwerkt of is verwerkt in de uitgangspunten voor de verdere uitwerking van tracéalternatieven.
- **Aanpassing tracéalternatieven/tracévarianten:** naar aanleiding van de afstemming met omgevingspartijen zijn tracés op zee ten opzichte van de concept-NRD geoptimaliseerd. Deze geoptimaliseerde tracés zijn vervolgens onderzocht tijdens het effectenonderzoek waarvan de resultaten zijn opgenomen in het MER en de IEA. Het gaat hierbij om wijzigingen naar aanleiding van gesprekken over het kruisen van scheepvaartroutes op zee. Ook is direct ten noorden van de Maasvlakte een tracévariant toegevoegd die ten westen van het tracé Hollandse Kust (zuid) ligt. Aanvankelijk werd alleen een variant ten oosten ervan onderzocht.
- **De Integrale effectenanalyse:** In de Integrale effectenanalyse zijn de effecten met betrekking tot de thema's milieu, omgeving, techniek, kosten, en toekomstvastheid opgenomen. Hierbij is ook gekeken naar de meekoppelkansen zoals rondom waterstof en meervoudig ruimtegebruik.
- **Alternativedocument¹³:** in dit document worden alle bekeken tracéalternatieven en -varianten en locaties voor een mogelijk converterstation behandeld. Dit resulteert in een afweging en onderbouwing van welke tracéalternatieven en suggesties voor varianten al dan niet in de IEA zijn opgenomen. De Westelijke kruising van de Veerse Gatdam is een

¹³ Het alternativedocument is te vinden in bijlage IV van de MER.

voorbeeld van een suggestie die niet verder is onderzocht, omdat deze kruising te veel nadelen kent ten opzichte van waterveiligheid, technische uitvoerbaarheid, bestaande bebouwing en recreatie.

- **Aandachtspunten voor latere fases in het project:** hierbij kan gedacht worden aan specifieke aandachtspunten tijdens bijvoorbeeld de bouwfase. TenneT legt dit soort punten vast in een geautomatiseerd systeem, zodat deze informatie niet verloren gaat en op het juiste moment in het project betrokken kan worden.

4. Conclusie participatie

De participatie is de afgelopen periode doorlopen zoals opgesteld in het participatieplan. We hebben hierdoor veel verdiepende informatie opgehaald uit de omgeving om tracéalternatieven te verbeteren. De contacten zijn plezierig en constructief verlopen. We hebben bovendien veel relevante informatie opgehaald, wat bijdraagt aan het maken van volledige en zorgvuldige afwegingen. De opgehaalde informatie is verwerkt in MER fase 1 en de IEA.

We verwachten dat de participatie die is ingezet de kwaliteit van het project ten goede komt en zullen dit daarom voortzetten en intensiveren gedurende het project.

Meerdere belanghebbenden hebben aangegeven dat zij het op prijs hebben gesteld, dat we de omgeving vroegtijdig over het project hebben geïnformeerd en erbij hebben betrokken. Er zijn ook partijen die hebben aangegeven pas betrokken te willen worden als de VKA keuze is gemaakt. In principe is er op dit moment voldoende informatie en onderzoek gedaan om tot een goed afgewogen VKA keuze te kunnen komen. Er zijn echter ook zaken die vooruitlopend op de VKA keuze alvast verder onderzocht worden. Hoe we partijen gaan betrekken in aanloop tot de VKA keuze, staat in het bij dit verslag behorende participatieplan.

5. Overzicht geraadpleegde belanghebbenden

Met de belanghebbenden in het volgende overzicht is op een van de manieren zoals verwoord in dit participatieverslag, in deze fase contact geweest over het project net op zee IJmuiden Ver Alpha.

Bevoegde Gezag/overheden:

- Gemeente Borsele
- Gemeente Middelburg
- Gemeente Veere
- Gemeente Goes
- Gemeente Noord-Beveland
- Gemeente Vlissingen
- Gemeente Hellevoetsluis
- Gemeente Nissewaard
- Gemeente Westvoorne
- Gemeente Geertruidenberg
- Gemeente Drimmelen
- Gemeente Moerdijk
- Gemeente Tilburg
- Gemeente Breda
- Gemeente Goeree-Overflakkee
- Gemeente Hoeksche Waard
- MOW Vlaanderen
- Ministerie van LNV
- Ministerie van BZK
- Ministerie van Defensie
- Ministerie van I&W
- Provincie Zuid-Holland
- Provincie Zeeland
- Provincie Noord-Brabant
- Rijkswaterstaat West Nederland Zuid
- Rijkswaterstaat Zee en Delta
- Waterschap Scheldestromen
- Waterschap Brabantse Delta
- Waterschap Hollandse Delta
- Staatsbosbeheer
- Koninklijke Marine
- Kustwacht
- Gemeenschappelijke Nautische Autoriteit (GNA)
- Rijkshavenmeester
- Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed

Industrie/bedrijven:

- North Sea Port
- Havenbedrijf Antwerpen
- Havenbedrijf Rotterdam
- EPZ
- RWE
- Prorail
- Shell Moerdijk
- SDR
- Gebuikersraad Veerse Meer
- Zilvermeeuw
- Jachthaven Biesbosch
- Vliegveld Midden-Zeeland
- Driestar
- Redwise

Kabels en leidingen:

- British Telecommunications Plc / BT Nederland N.V.
- Gasunie
- BritNed
- DNWG
- Evides
- LS NED
- DOW
- Brabant Water
- DPO
- Zeeland Refinery
- Shell
- PPS Pipeline
- Lievense Ardriaens
- RAPL
- Enduris

Visserij:

- Rijkswaterstaat
- Rvo
- VisNed
- Vissersbond (op programmateamniveau)
- PO mossel, Oestervereniging, Vissersvereniging Zuidwest, Beroepsvissers
- Vissers Veerse meer
- Vissersbond

Belangenorganisaties:

- Natuurmonumenten
- Stichting Zeeuws Landschap
- Zeeuwse Milieufederatie
- Walcherse Archeologische Dienst
- VNSC
- Waterbouwkundig Laboratorium Borgerhout
- Stichting de Noordzee
- Stichting Natuur & Milieu
- Wereld Natuur Fonds
- Zuid-Hollands Landschap
- RCE
- Vogelbescherming

Offshore:

- Dienst der Hydrografie
- Nederlandse Kustwacht
- Stichting LaMer
- Loodswezen
- Scheepvaart adviesgroep Noordzee (SAN)
- KVNR

Bewoners:

- Dorpsraad Borssele

Grondeigenaren:

- Grondeigenaren/-gebruikers (veelal agrariërs) omgeving landtracé Veerse Meer - Sloehaven

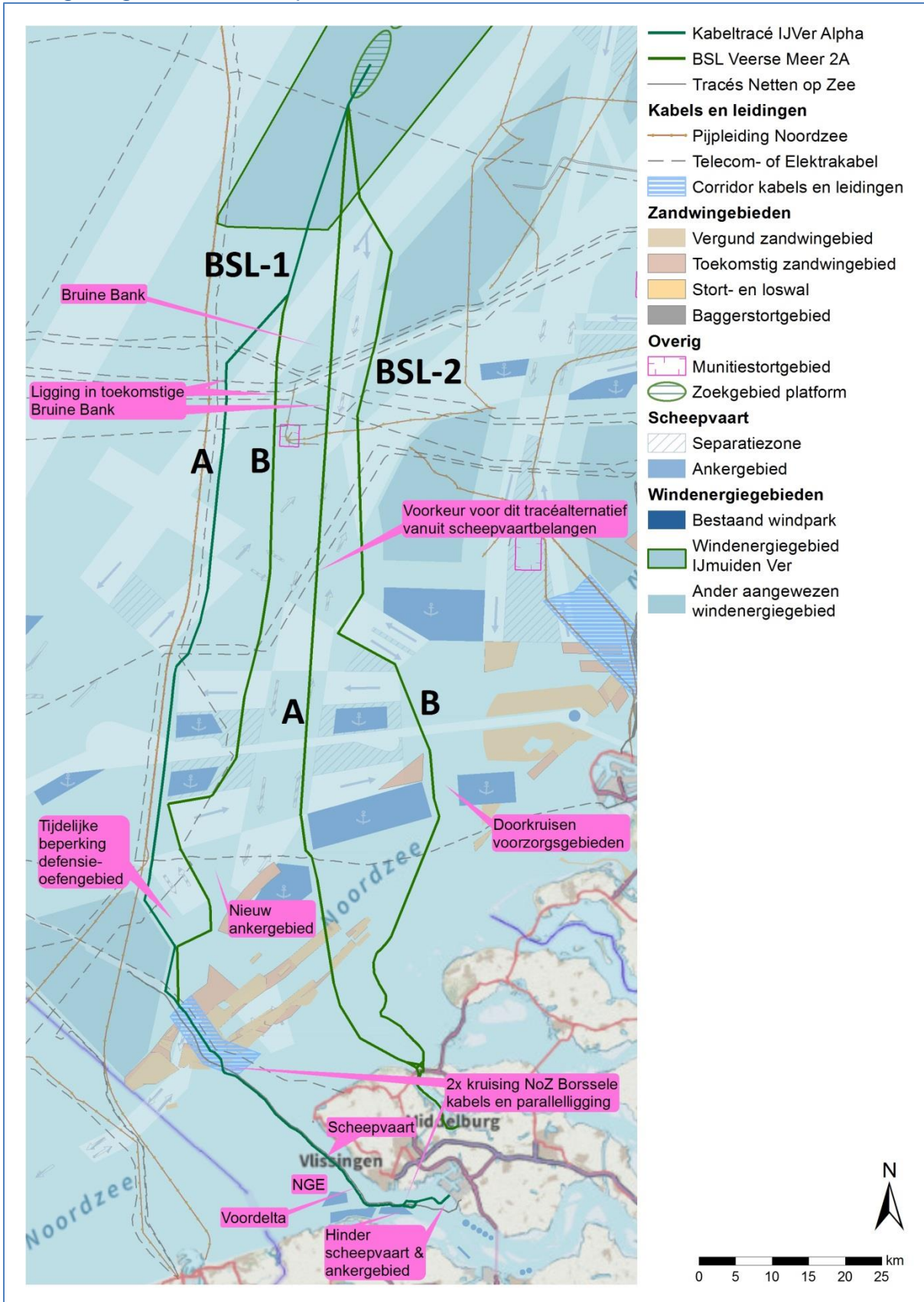

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

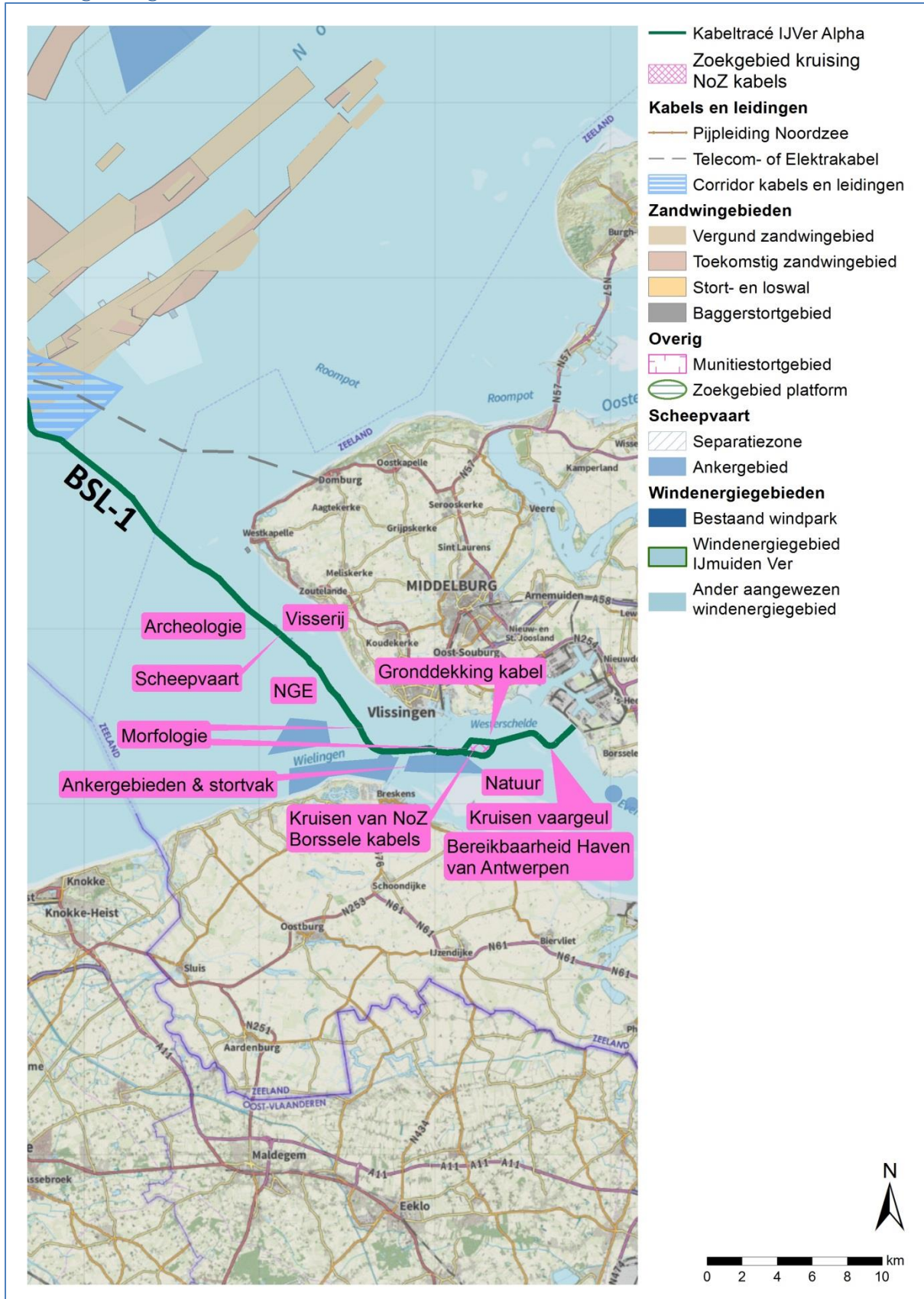

Bijlage 2: Detailkaarten

1. Omgevingskaart routes op zee

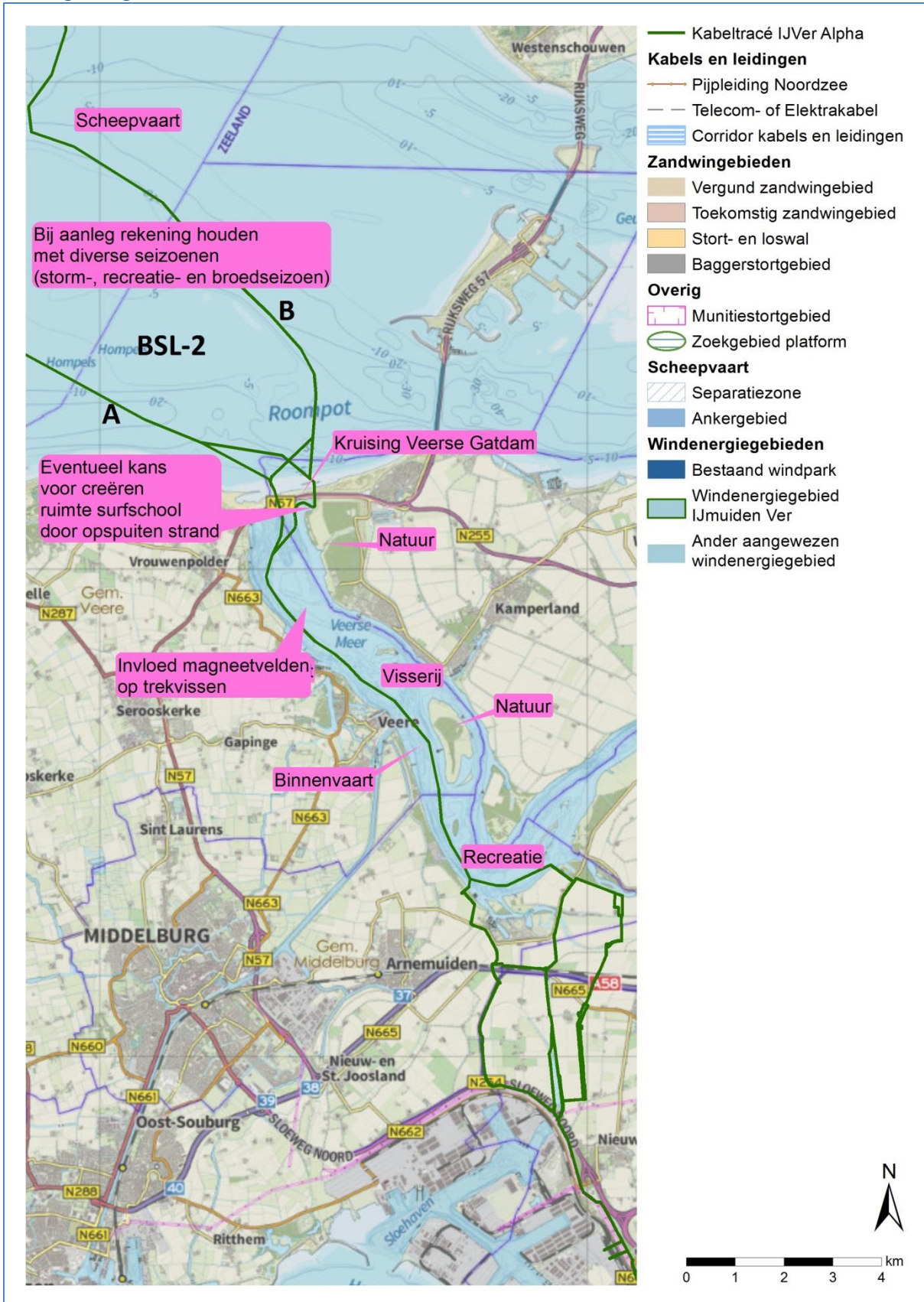

2. Omgevingskaart route Westerschelde

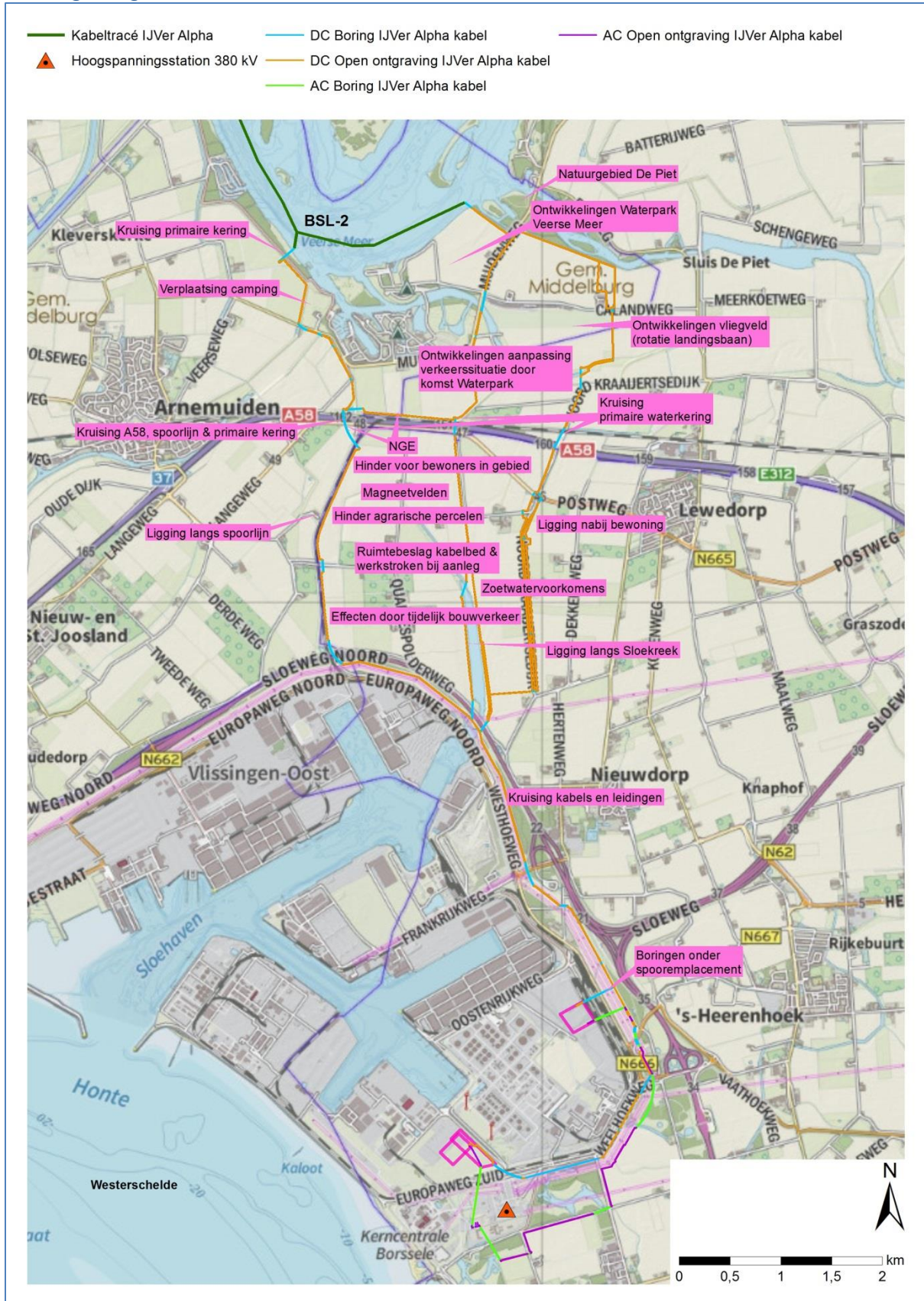

3. Omgevingskaart route Veerse Meer

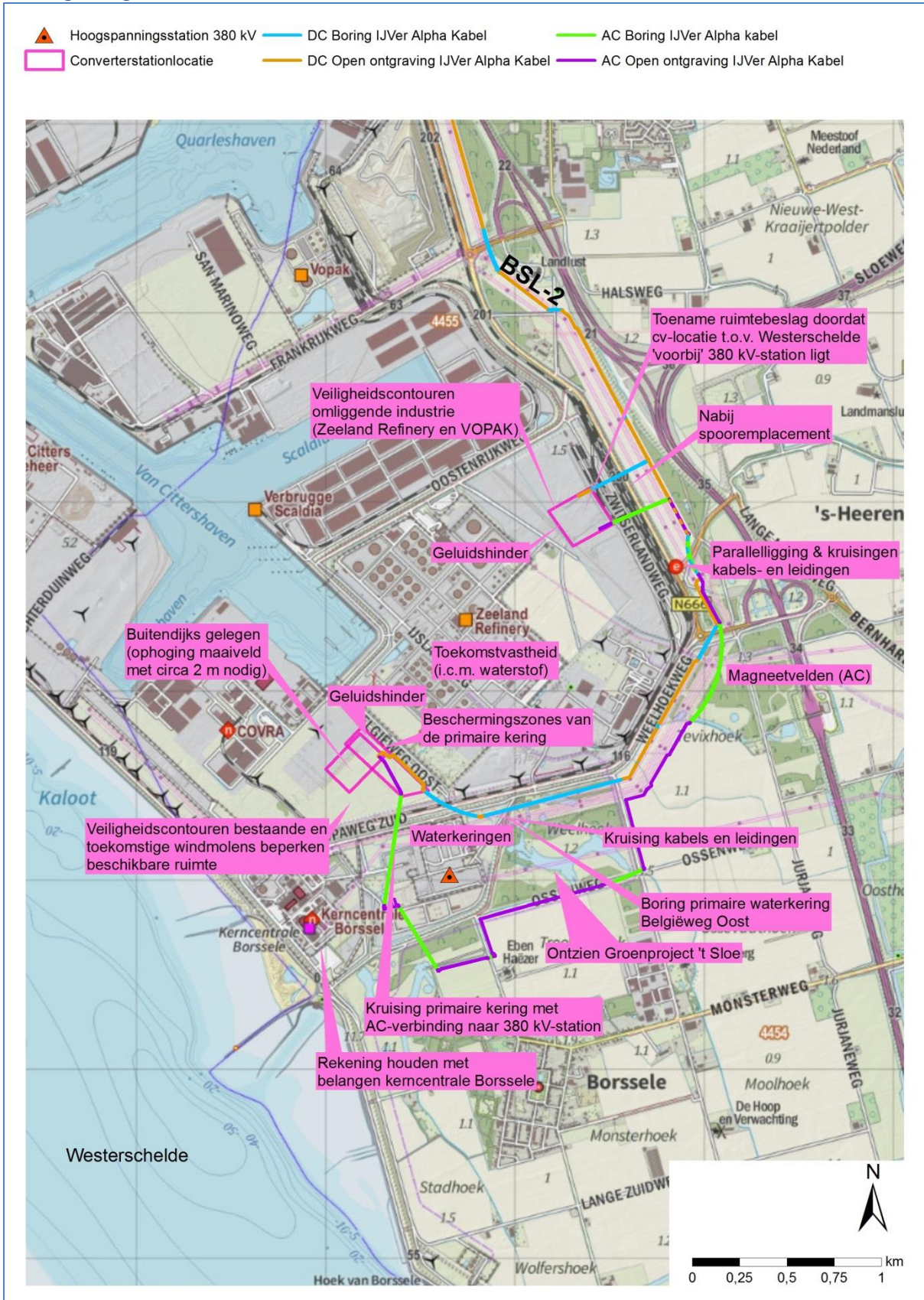

4. Omgevingskaart Landroutes Veerse Meer

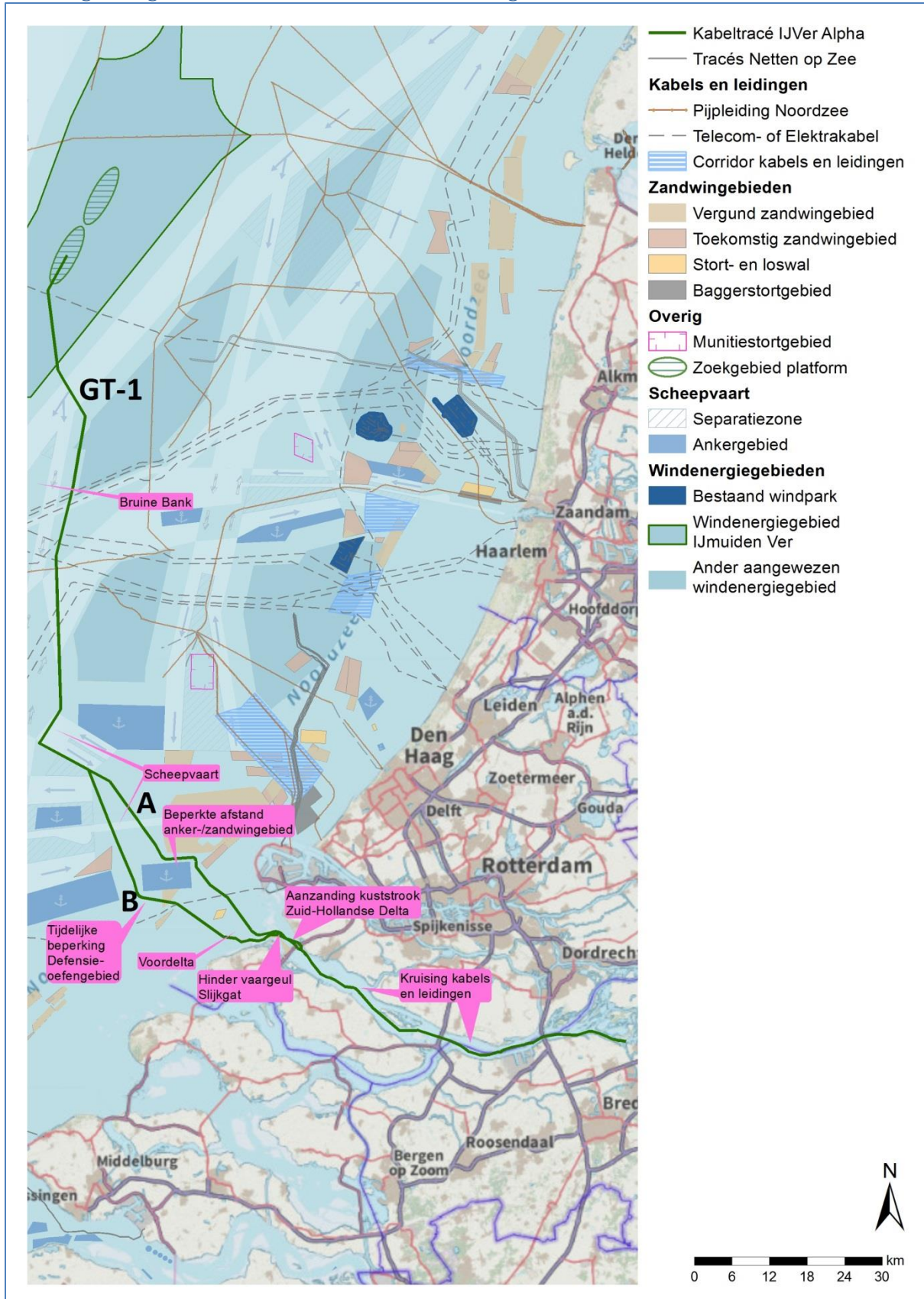

5. Omgevingskaart locaties converterstations Borssele

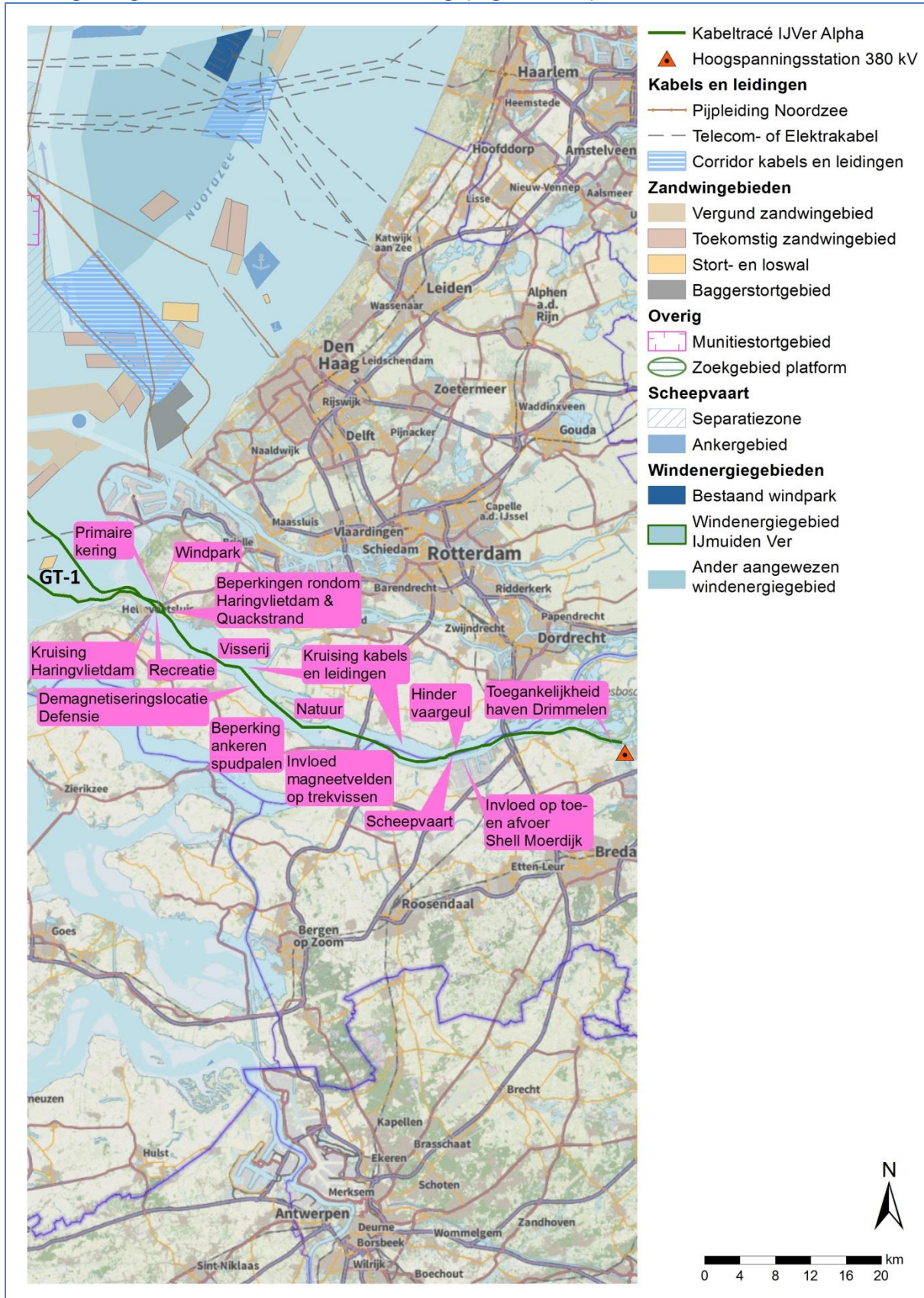

6. Omgevingskaart route Geertruidenberg

7. Omgevingskaart route Geertruidenberg (ingezoomd)

8. Omgevingskaart locaties converterstations Geertruidenberg

